

Afdeling	: OCSW	Raadsvoorstel: DJ-855
Naam opsteller voorstel	: Noëlle Kemmerling	Zaaknummer: 851
Portefeuillehouder	: drs. G.J.W. (Geert) Gabriëls	

Onderwerp

Routeplanner cultuur 2017-2020

Voorstel

- De *Routeplanner cultuur 2017-2020* vast te stellen;
- Het college van burgemeester en wethouders uit te nodigen tot uitvoering over te gaan.

Inleiding

De laatste cultuurnota van gemeente Weert is geschreven voor de periode 2009 – 2013. Er heeft daarna geen actualisatie van het beleid meer plaats gevonden. Wel is in de nota *Kiezen met Visie 2015* het belang van cultuur onderschreven: “Cultuur draagt bij aan waardecreatie, ontmoeting, innovatie en creativiteit” en is als een van de zes kernthema’s benoemd: “Ruimte voor vrijdenkers en creativiteit in een duurzame samenleving”. Mede in dit kader zijn in 2016 de subsidies herijkt en is in januari 2017 de nieuwe museumvisie vastgesteld.

Voor u ligt geen uitputtend cultuurbeleid maar een notitie met uitvoeringsprogramma, die voortborduurde op de eerdere Cultuurnota 2009-2013, waarin aandachtspunten worden aangescherpt en geconcretiseerd. Gaandeweg de coalitieperiode hebben zich, door zowel beleidsontwikkelingen in andere sectoren als door gesprekken met de culturele ondernemers, nieuwe kansen en aandachtspunten aangediend.

De voorliggende notitie – de *Routeplanner cultuur 2017-2020* - is geen uitputtend beleid. Hiervoor is bewust gekozen. Een van de redenen is het willen aanhaken bij zowel het Rijks – als provinciaal cultuurbeleid in de zogenaamde cultuurplanperiode. De huidige periode loopt van 2017 tot en met 2020. Aanhaken kan, maar er wordt dan achter de feiten aangelopen. Voortvarender is om toekomstgericht te werken en voor de troepen uit te lopen; om te onderzoeken wat de stand van zaken binnen de culturele sector is, wat de vraag van de bevolking is, waar de hiaten zich bevinden en waar behoefte aan is. De *Routeplanner cultuur* kan worden gezien als een programmatische invulling van een overbruggingsperiode. De gemeente – ervan uitgaande dat uw raad instemt met ons voorstel- kiest voor een culturele ‘experimentenperiode’ van 3 jaar om te onderzoeken wat cultureel Weert nodig heeft en hoe de ambities van zowel de gemeente als het culturele veld te stroomlijnen en te bereiken zijn. In het daaropvolgende jaar worden de resultaten van de ‘experimentenperiode’ omgezet in nieuw, dynamisch beleid voor de volgende cultuurplanperiode 2021-2024. Het gemeentelijk cultuurbeleid sluit dan aan op de cultuurplanperiodes en de kaders van de Provincie en het Rijk. Aansluiting biedt meer mogelijkheden bij het aanvragen van landelijke en provinciale subsidies, maar is ook een logische stap als Weert een cultuurplaninstelling ambieert.

Alleen aspecten die een extra impuls vragen of vernieuwingen inhouden, worden in de *Routeplanner cultuur* uitgewerkt, zowel beleidsmatig als concreet. Deze notitie – deze onderzoekreis - moet dan ook worden gezien als een aanvulling op het vigerende beleid. Uiteindelijk leidt de reis tot een nieuw, cultuurbeleid. En ook in dit nieuwe, vierjarige cultuur beleid staan dan dynamiek, meebewegen met een specifieke focus en het benutten van kansen centraal.

Beoogd effect/doel

Een opmaat naar Weert als cultuurstad op maat. Van Weert een aantrekkelijke en dynamische cultuurstad maken.

Argumenten

1.

Routeplanner cultuur 2017-2020 - Experimentenperiode

Er is bewust gekozen om op dit moment geen uitputtende nieuwe cultuurnota te schrijven, maar een notitie waarin het vigerende beleid (Cultuurnota 2009-2013) wordt aangescherpt. In het vigerende beleid wordt ingezet op drie sporen:

1. vitaal verleden/cultuurbehoud (behoud van cultureel (erf)goed dat in relatie tot de culturele identiteit van Weert);
2. zorg dat je er bij bent/cultuurparticipatie (actieve en passieve participatie door gericht participatie-, educatie- en promotiebeleid, cultuurmarketing) en
3. Schoeën Wieërt (cultuur en cultuurhistorie een meer prominente plaats te geven in vraagstukken van ruimtelijke ordening en sociaal maatschappelijke uitdagingen). De nieuwe museumvisie geeft met name invulling aan het eerste spoor. De doelen van de andere twee sporen zijn meegenomen in het aangescherpte beleid.

Er zijn diverse redenen waarom gekozen wordt voor een korte visie vertaald naar concrete acties.

Aansluiting bij de cultuurplanperiodes van het Rijk en de Provincie is er daar één van. De huidige cultuurplanperiode loopt van 2017 tot en met 2020, de volgende van 2021 tot en met 2024.

De culturele sector in Weert is in ontwikkeling. Er worden inhoudelijke convenanten afgesloten met de professionele instellingen, de sector heeft onlangs aangegeven meer te willen samenwerken en er zijn verschillende particuliere initiatieven die het culturele landschap veranderen. Met andere woorden: de culturele sector is in transitie. Veranderingen kosten tijd en nieuwe ontwikkelingen kunnen van richting veranderen. Om als gemeente niet achter de feiten aan te lopen, maar *nu* mee te denken, is een overbruggingsperiode – een experimentenperiode – voor de hand liggend. De sector en gemeente trekken samen op en onderzoeken waar de stad – en de creatieven – behoefte aan hebben, om zo te komen tot een divers aanbod dat past. Verjonging, vernieuwing en talentontwikkeling spelen daarin een belangrijke rol.

De experimentenperiode duurt drie jaar. Na deze drie jaar worden de resultaten geëvalueerd en wordt er een nieuw cultuurbeleid ontwikkeld. In dit nieuwe, vierjarige cultuurbeleid staan dan dynamiek, meebewegen met een specifieke focus en het benutten van kansen centraal. Daarnaast worden er ook de beleidsaccenten gesteld door het Rijk en de Provincie, voor de periode 2021-2024, in verwerkt, waardoor de kans op landelijke en/of provinciale subsidies wordt vergroot. Het is tevens een logische stap in de realisatie van de ambitie om een cultuurplaninstelling voor Weert te benoemen.

Weert: opmaat naar een cultuurstad op maat

Weert profileren als *de* cultuurstad van Limburg is geen realistische ambitie, maar van Weert een aantrekkelijke cultuurstad maken, is dat wel. Het culturele stadshart – met een uitloper naar Fatima – moet een zogenaamde 'third place' worden. Een 'third place' of derde plek, is de plek waar je naast je woning en werk naar toe gaat om te ontspannen en waar je deel uit maakt van het sociale leven.

Culturele activiteiten, instellingen, ondernemers en creatieven maken – door het leggen van verbindingen en het scheppen van een (sfeervolle) context – deze plek.

De afgelopen jaren zijn er in Weert tal van nieuwe culturele initiatieven ontstaan, variërend van broedplaatsen en verzamelgebouwen tot een huiskamertheater en een dansschool. Ondernemende creatieven zijn op eigen initiatief en met eigen middelen kleine culturele bedrijven gestart. Mede doordat zij geen gebruik maken van overheidsgeld, hebben zij de volledige vrijheid om een inhoudelijke invulling te geven aan hun eigen initiatief. Net deze particuliere initiatieven maken het culturele palet van Weert divers en dynamisch. Zij springen in op de vraag, op de meest recente ontwikkelingen en komen daardoor tot bloei. Ook eigenen zij zich de vrijheid toe om te veranderen of zelfs te verdwijnen en zichzelf opnieuw uit te vinden. Een gemeente kan zich deze vrijheden niet zo ongelimiteerd permitteren omdat er in de beleidsvoering continuïteit gewaarborgd moet worden. Maar, de gemeente kan wel van deze initiatieven leren wat er leeft en waar behoefte aan is. Tegenwoordig wordt er dan ook regelmatig met deze culturele entrepreneurs samengewerkt en bekeken waar raakvlakken zijn om zo te komen tot

een bloeiend cultureel Weert. Immers, zowel de gemeente als de initiatieven hebben een gezamenlijk doel: Weert cultureel aantrekkelijk maken.

Nieuwe accenten

De *Routeplanner cultuur* is een opmaat naar Weert als cultuurstad op maat. Het biedt de handvatten om Weert te laten uitgroeien tot een aantrekkelijke cultuurstad, waarbij de binnenstad kan fungeren als de zogenaamde 'third place', als culturele ontmoetingsplek die de inwoners van Weert gelukkiger maakt. Het beleid richt zich niet zo zeer op *meer* cultuur (meer activiteiten), maar op een *ander*, meer *samenhangend* en *zichtbaar* cultureel aanbod; op meer diversiteit in het aanbod en het bereik.

Het succes van de 'experimentenperiode' valt of staat met het leggen van verbindingen, met het aangaan van allianties, maar ook met het meer zichtbaar worden van de culturele activiteiten in de stad. De stad kan alleen dan een culturele ontmoetingsplek worden als duidelijk is wat, wanneer, met wie en door wie en voor wie wordt georganiseerd. Belangrijk is om niet alleen aanbodgericht te werken, maar ook te kijken waar vraag naar is.

Daarnaast verdient ook jong talent de nodige aandacht en moeten er kansen worden gecreëerd.

Verjonging is van levensbelang voor de dynamiek in de stad.

Cultuur is veel meer dan alleen activiteiten; cultuur c.q. creatief denken kan problemen van allerlei aard helpen oplossen. Door een andere benadering, door een totaal onverwachte insteek kunnen vermeende onoplosbare problemen in puzzelstukjes uit elkaar vallen en weer ineen gezet worden.

Creatieve geesten en vrijdenkers zorgen voor de nodige nieuwe invalshoeken, licht en lucht binnen een 'traditionele' context.

De nieuwe beleidsaccenten moeten er uiteindelijk toe leiden dat Weert een meer aantrekkelijke cultuurstad wordt en bewoners en bezoekers – jong en oud – een geluksgevoel brengt.

Uitvoering

Om vanuit de nieuwe beleidsaccenten en de ambitie van Weert een meer aantrekkelijke cultuurstad te maken, is er in het aangescherpte cultuurbeleid 2017-2020 meer aandacht voor:

1. Samenwerking in de culturele sector;
2. De inzet van cultuur c.q. creatief denken voor het oplossen van onder andere sociaal-maatschappelijke en/of ruimtelijke vraagstukken;
3. Diversiteit in aanbod;
4. Het faciliteren van de creatieve ondernemers door middel van het aanbieden van werk- en presentatieruimtes.

Om de gemeentelijke ambities te kunnen waarmaken en het culturele veld hierbij van dienst te zijn, is het van groot belang een cultureel intermediair aan te stellen.

Er worden tal van culturele activiteiten ontwikkeld en georganiseerd, maar deze zijn niet zichtbaar voor zowel collega cultuurmakers als voor de potentiële bezoeker.

De culturele infrastructuur kan aan kracht winnen als er meer wordt samengewerkt en samen naar buiten wordt getreden. Echter samenwerking kan alleen ontstaan en groeien als de verschillende spelers op de hoogte zijn van elkaars ideeën, activiteiten en plannen. Een onafhankelijk cultureel intermediair – met als taak het bevorderen van zichtbaarheid van en samenwerking in het culturele veld – kan dat wel. Wij beraden ons op de wijze waarop in deze leemte kan worden voorzien.

2.

In het college hebben wij afgesproken voor 2017 financiële ruimte te vinden in bestaande budgetten om een start met de uitvoering van het beleid te maken. Voor 2018 en verder vindt integrale afweging van het gewenste budget plaats via de prioriteitenbehandeling tijdens de Kadernota 2017.

Kanttekeningen en risico's

1.

Routeplanner cultuur – experimentenperiode.

De experimentenperiode dient snel te worden opgestart. Verschillende richtingen zijn al ingezet en dienen opgevolgd te worden. Dat betekent dat er voor het jaar 2017 een eenmalige impuls nodig is. De culturele sector staat in de startblokken en er moet gebruik worden gemaakt van dit moment.

Weert als aantrekkelijke cultuurstad.

Zichtbaarheid, branding en marketing zijn van groot belang bij de profilering van Weert als aantrekkelijke cultuurstad. Het kost tijd om dit goed van de grond te krijgen. Dat betekent dat er niet à la minute duidelijke resultaten zichtbaar zullen zijn.

Nieuwe accenten.

Het is altijd spannend om nieuwe wegen te bewandelen. Een nieuwe richting inslaan kan ook betekenen dat er fouten worden gemaakt. Maar fouten zijn om van te leren. Het is dan ook belangrijk dat zowel de sector als de gemeente niet worden afgerekend op niet bereikte resultaten als wordt aangetoond dat niet het juiste pad wordt bewandeld. Fouten maken mag, maar er moeten wel oplossingen of nieuwe richtingen worden aangedragen.

Uitvoering.

De stad Weert heeft niet zo zeer behoefte aan meer culturele activiteiten, maar aan een ander en meer zichtbaar cultureel aanbod. De professionele culturele instellingen komen er door tijdsgebrek niet toe om zelf de benodigde allianties en verbindingen aan te gaan. De wil om – cultuur breed - samen te werken is er, maar er is een helpende hand bij nodig. Iemand die een plan van aanpak maakt en de eerste (concrete) schreden zet. Alleen met het verstrekken van (kleine) projectsubsidies zal er geen culturele omslag worden bereikt. Het aanstellen van een cultureel intermediair is dan ook noodzakelijk om de visie ten uitvoer te brengen.

2.

Met de uitvoering van de concrete acties wordt begonnen zodra de benodigde middelen voor 2017 beschikbaar zijn.

Indien er geen structurele gelden – voor 2018 en verder - ter beschikking worden gesteld, is de eenmalige injectie natuurlijk minder efficiënt. Activiteiten opstarten die vervolgens geen opvolging kunnen krijgen, is op zichzelf niet gewenst.

Financiële gevolgen

Voor de opstart van de uitvoering van de ambities in 2017 is een additioneel bedrag nodig van € 100.000,-. De dekking voor dit bedrag wordt gerealiseerd vanuit bestaande budgetten, organisatie breed.

Voor 2018 en verder vindt integrale afweging plaats via de prioriteitenbehandeling tijdens de Kadernota 2017.

Uitvoering/evaluatie

Na vaststelling van de notitie wordt, zodra de benodigde middelen beschikbaar zijn, een begin gemaakt met de uitvoering van de Routeplanner cultuur 2017-2020.

Op 15 juni wordt de Kadernota 2017 behandeld en wordt duidelijk wat het perspectief is voor de continuering van de concrete acties in 2018 en verder. Definitieve besluitvorming over de prioriteiten vindt plaats bij de vaststelling van de begroting 2018.

Na de experimentenperiode (in 2020) vindt een evaluatie plaats en kunnen de ambities bijgesteld c.q. uitgebreid of veranderd worden. Dit zal worden verwerkt in het nieuwe beleid voor de cultuurplanperiode 2021-2024.

Communicatie/participatie

De *Routeplanner cultuur 2017-2020* is mede tot stand gekomen door input van het culturele veld. Hiertoe is overleg geweest met de directies van Rick, Bosuil, de bibliotheek en het Munttheater. Tevens is een afgevaardigde van Perron C betrokken bij de totstandkoming. Een zienswijze op de museumvisie – het ontbreken van presentatieruimtes voor beeldende kunstenaars ingediend door Kunstcentrum Weert – heeft mede geleid tot een concreet voorstel in de notitie.

Advies raadscommissie

n.v.t.

Bijlagen

Routeplanner cultuur 2017-2020

Bijbehorend ontwerpraadsbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Burgemeester en wethouders van Weert,

wnd algemeen directeur / gemeentesecretaris,	de burgemeester,
G. Brinkman	A.A.M.M. Heijmans

Nummer raadsvoorstel: DJ-855

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Weert,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van

besluit:

- De *Routeplanner cultuur 2017-2020* vast te stellen;
- Het college van burgemeester en wethouders uit te nodigen tot uitvoering over te gaan.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van.

De griffier,	De voorzitter,
M.H.R.M. Wolfs-Corten	A.A.M.M. Heijmans